

-1-

Opgave 2.1.15 (Hatcher)

La $A \xrightarrow{\alpha} B \xrightarrow{\beta} C \xrightarrow{\gamma} D \xrightarrow{\varepsilon} E$ være en eksakt sekvens. Vi skal vise at

$$C = \{0\} \iff \alpha \text{ er surjektiv og } \varepsilon \text{ er injektiv.}$$

Antag α er surjektiv og ε er injektiv.

Da er $\ker \varepsilon = \{0\} = \gamma(C)$ og $\alpha(A) = B = \ker \beta$

Så $\beta(B) = \{0\} = \ker \gamma$. Så γ er injektiv og siden

$$\gamma(C) = \{0\} \text{ er } C = \{0\}.$$

Antag nu $C = \{0\}$. Da er $\gamma(C) = \{0\} = \ker \varepsilon$

Så ε er injektiv. Videre er $\beta(B) \subset C = \{0\}$

Så $\beta(B) = \{0\}$ dvs. $\ker \beta = B = \alpha(A)$.

Så α er surjektiv.

2.1.16

Vi har $C_1(X, A) \xrightarrow{\partial_1} C_0(X, A) \xrightarrow{\partial_0} \{0\}$.

$$\text{Så } H_0(X, A) = C_0(X, A) / \text{im } \partial_1$$

a)

Anta at om X_α er veikomponent til X

Så er $X_\alpha \cap A \neq \emptyset$ for alle slike X_α .

$$\text{La } c = \sum n_i b_i \in C_0(X, A)$$

der $b_i: \{1\} \rightarrow X$, Vi identifiserer b_i med
punkt $b_i(1)$. La X_{α_i} være veikomponent
slik at $b_i \in X_{\alpha_i}$. La $a_i \in X_{\alpha_i} \cap A$

La $\delta_i: I \rightarrow X_{\alpha_i}$ være vei fra a_i til b_i

Vi kan identifisere δ_i med 1-simpleks

slik at $\partial \delta_i = b_i - a_i$, dvs. $b_i = \partial \delta_i + a_i$

Så lar vi $[b_i], [a_i]$ betegne homologi klasser
til b_i, a_i i $H_0(X, A)$ har vi da

$$[b_i] = [a_i] = 0. \text{ Så } [c] = \sum n_i [b_i] = 0$$

dvs. $H_0(X, A) = 0$.

La oss nå anta at $H_0(X, A) = 0$.

I $C_0(X)$ kan hvert punkt $x \in X$ identifiseres med et 0-simpleks. La $x \in X$. Da er altså $0 = [x] \in H_0(X, A)$ som betyr at vi kan skrive

$$x = \sum_i n_i a_i + \sum_j m_j \partial b_j$$

der a_i er 0-simpler i A og b_j er 1-simpler i X . Nå er $b_j: \Delta^1 \rightarrow X$

$$\text{og } \partial b_j = b_j(v_1) - b_j(v_0) \quad \text{så}$$

$$x = \sum_i n_i a_i + \sum_j m_j (b_j(v_1) - b_j(v_0)) \quad (*)$$

Summen over er en lineærkombinasjon av 0-simpler, eller punkter i X . En kan rearrangere summen og skrive den som en sum av delsummer der det i hver delsum er punkter fra samme veikomponent i X . Tar en hver slik delsum og ser på de av summene som har punkter som ligger i andre veikomponenter enn den x tilhører må alle disse kanselevere. Videre er det slik at punktene $b_j(v_1), b_j(v_0)$ alltid er i samme veikomponent.

Vi kan derfor skrive

$$x = \sum_i n_i a_i + \sum_j m_j (b_j(v_i) - b_j(v_0))$$

Der vi kan anta at a_i er punkter i samme veikomponent som x og b_j er et 1-simpler i samme veikomponent som x .

Vi har nå definert en homomorfi

$$\varepsilon: C_0(X) \rightarrow \mathbb{Z}, \quad \varepsilon\left(\sum_k k_k x_k\right) = \sum_k k_k \varepsilon(x_k)$$

(se Hatcher)

Vi har da

$$1 = \varepsilon(x) = \sum_i n_i + \sum_j (m_j - m_j) = \sum_i n_i$$

Dette betyr at $n_i \neq 0$ for minst en i , der det fins $a_i \in A$ i samme veikomponent som x .

b) Vi skal da vise at $H_1(X, A) = 0$

hvis og bare hvis $H_1(A) \rightarrow H_1(X)$ er surjektiv og hver veikomponent av X inneholder høyst én veikomponent av A .

Vi viser først at det siste er ekvivalent med at $H_0(A) \rightarrow H_0(X)$ er surjektiv.

La $\{A_\beta \mid \beta \in B\}$ og $\{X_\alpha \mid \alpha \in A\}$

være veikomponenter til henholdsvis A og X

Vi har en isomorfi $H_0(A) \cong \bigoplus_{\beta \in B} \mathbb{Z}_\beta$

der \mathbb{Z}_β er en kopi av \mathbb{Z} og en tilsvarende

isomorfi $H_0(X) \cong \bigoplus_{\alpha \in A} \mathbb{Z}_\alpha$.

Om $c = \sum n_i a_i \in C_0(A_\beta)$ (der $a_i \in A_\beta$

identifiseres med 0-dimpleks) og $[c] \in$ er homologisk

klassen til c er $f([c]) = \sum n_i \in \mathbb{Z}_\beta$.

f er definert på samme måte.

For hver β fins $\alpha(\beta)$ sldt at $A_\beta \subset X_{\alpha(\beta)}$

Hvis $c \in Co(A_\beta)$, $c = \sum_i n_i a_i$ og $i: A \rightarrow X$

er inklusion er $g_{i*}(\bar{c}) = \sum_i n_i c \in Z_{\alpha(\beta)}$

Dvs. i_* inkluderer avbildningen

$$\bigoplus_{\beta \in B} Z_\beta \xrightarrow{h} \bigoplus_{\alpha \in A} Z_\alpha$$

gult $h(\bigoplus_{\beta \in B} n_\beta) = \bigoplus_{\alpha \in A} m_\alpha$ der $m_\alpha = \sum_{\alpha(\beta)=\alpha} n_\beta$

det er klart at denne avbildningen

er injektiv hvis og bare hvis

$$\# \{ \beta \mid \alpha(\beta) = \alpha \} \leq 1 \text{ for hver } \alpha.$$

dvs. hver vei komponent av X inkluderer
høyst en vei komponent av A .

La oss nå anta at $H_1(A) \rightarrow H_1(X)$ er
surjektiv og hver vei komponent ^{av X} inkluderer
høyst en vei komponent av A . Fra D_1
er $H_0(A) \rightarrow H_0(X)$ injektiv og fra

$$H_1(A) \rightarrow H_1(X) \rightarrow H_1(X, A) \rightarrow H_0(A) \rightarrow H_0(X)$$

og 2.1.15 får vi $H_1(X, A) = 0$

Omvendt om $H_1(X, A) = 0$ gir 2.1.15
at $H_1(A) \rightarrow H_1(X)$ er surjektiv og
 $H_0(A) \rightarrow H_0(X)$ er injektiv, så hver
veikomponent av X inneholder høyst
én fra A .

2.1.17

a) Skal finne $H_n(X, A)$ der $X = S^2$ eller

$X = S^1 \times S^1$ og $A \subset X, \#A < \infty$.

La oss se på følger

$$\rightarrow \tilde{H}_n(A) \rightarrow \tilde{H}_n(X) \rightarrow H_n(X, A) \rightarrow \tilde{H}_{n-1}(A) \rightarrow$$

For $n > 1$ er $\tilde{H}_n(A) = \tilde{H}_{n-1}(A) = 0$

dos. $\tilde{H}_n(X) = H_n(X) \cong H_n(X, A)$

For $X = S^2$ får vi da $H_n(X, A) = \begin{cases} \mathbb{Z} & n=2 \\ 0 & n > 2 \end{cases}$

Fra eksempel 2.3 side 106 og teorem 2.27 (som vi forutsetter kjent) har vi med $X = S^1 \times S^1 = \mathbb{T}^2$ også

$$H_n(X, A) = \begin{cases} \mathbb{Z} & n=2 \\ 0 & n > 2 \end{cases}$$

For $X = S^2$ og $n=1$ får vi via

$$0 = \tilde{H}_1(S^2) \rightarrow H_1(S^2, A) \rightarrow \tilde{H}_0(A) = \mathbb{Z}^{\#A-1} \rightarrow \tilde{H}_0(S^2) = 0$$

som gir $H_1(S^2, A) \cong \mathbb{Z}^{\#A-1}$ og for $n=0$

$$\text{får vi } 0 = \tilde{H}_0(S^2) \rightarrow H_0(S^2, A) \rightarrow 0$$

dos. $H_0(S^2, A) = 0$

For $X = \mathbb{T}^2 = S^1 \times S^1$ er $H_1(X) = \tilde{H}_1(X) = \mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z}$
 og $\tilde{H}_0(X) = 0$. Vi har nder $\tilde{H}_1(A) = 0$

Så vi får:

~~$$0 = \tilde{H}_1(A) \rightarrow \tilde{H}_1(S^1 \times S^1) = \mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z} \rightarrow \tilde{H}_1(X)$$~~

$$0 \rightarrow \tilde{H}_1(A) \rightarrow H_1(X) = \mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z} \rightarrow H_1(X, A)$$

$$\rightarrow \tilde{H}_0(A) = \mathbb{Z}^{\#A-1} \rightarrow \tilde{H}_0(X) = 0$$

Derfor vi får eksakt sekvens:

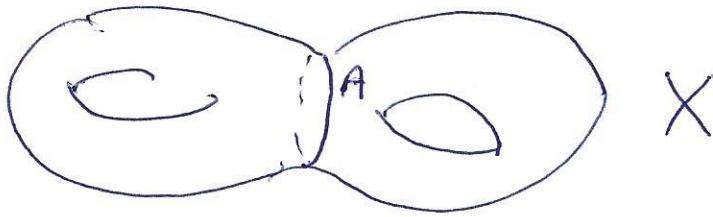
$$0 \rightarrow \mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z} \rightarrow H_1(X, A) \rightarrow \mathbb{Z}^{\#A-1} \rightarrow 0$$

Siden dette er en kort eksakt sekvens
 der $\mathbb{Z}^{\#A-1}$ er fri, vil sekvensen

$$\text{splitte og vi får } H_1(X, A) \cong \mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z}^{\#A-1}$$

$$= \mathbb{Z}^{\#A+1} \quad (\text{den direkte sum af } \#A+1 \text{ komponent kopier af } \mathbb{Z})$$

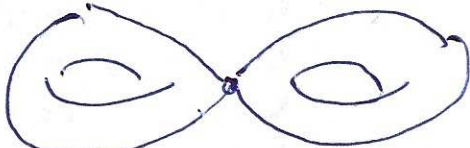
b) La oss betrakte

Det er opplagt at (X, A) er et "godt par."

Dette betyr at (Prop 2.22)

$$H_n(X, A) \cong \tilde{H}_n(X/A)$$

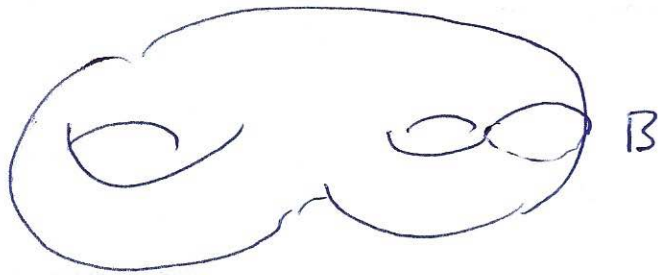
Men $X/A =$ $= \mathbb{T}^2 \vee \mathbb{T}^2$

og fra Korollar 2.25 har vi

$$\tilde{H}_n(X/A) = \tilde{H}_n(\mathbb{T}^2 \vee \mathbb{T}^2) \cong \tilde{H}_n(\mathbb{T}^2) \oplus \tilde{H}_n(\mathbb{T}^2)$$

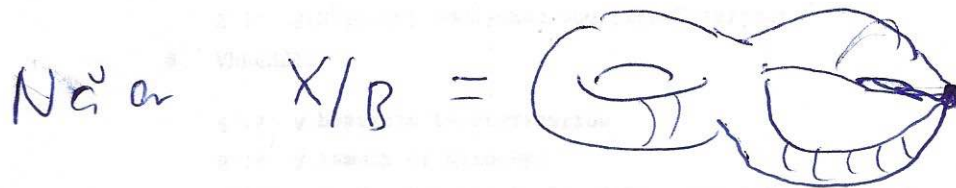
$$= \begin{cases} 0 & n > 2 \\ \mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z} & n = 2 \\ \mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z} & n = 1 \\ 0 & n = 0 \end{cases}$$

La oss nå se på (X, B)

Figgen er (X, B) et godt par.

$$\text{så } H_n(X, B) \cong \tilde{H}_n(X/B)$$

og er igjen et kvotientrum

ved å identifisere punktene x og y

Merke at $(Y, \{x, y\})$ er også et godt par.

$$\text{så } H_n(Y, \{x, y\}) \cong \tilde{H}_n(X/B)$$

Men Y er bare en torus \mathbb{T}^2 og $\{x, y\}$ er to punkter så $H_n(Y, \{x, y\})$ er regnet ut i a)

og da fikk vi $\tilde{H}_n(X/B) = H_n(Y, \{x, y\}) =$

$$\begin{cases} 0 & n > 2 \\ \mathbb{Z} & n = 2 \\ \mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z} & n = 1 \\ 0 & n = 0 \end{cases}$$